

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

ויתילדו 170

מעקב מרתק אחר שרשי רבני 'דראהביטש' ו'פיסטין' ו'סוואריז' למקורותיהם

במאמרים הקודמים למדנו בס"ד על חשיבותם של ציוני מקורות ברורים ומדויקים לכל חוליה וחוליה באילנות היוחסין. ראינו כיצד נוצרים אילנות יוחסין משובשים כאשר נמנעים מלעייין במקורות ומלעקוב אחר מידת דיוקם ואמינותם של אותם המקורות.

[וכפי שרמזנו שם, שהתנאי ל"אילנות היוחסין" ול"ענפי עץ אבות" שיוציאו "פירות מתוקים" ושייצרו "צל נאה", הוא רק כאשר "אמת המים" - אלו ה"מקורות" המהימנים - עוברות תחתיהם].

כמו כן, למדנו על ההתייחסות הנכונה לאותם מגילות יוחסין המחסרות את הפירוט בין הדורות, ולאילנות היוחסין הלוקות בחוליות חסרות ומשובשות, כאשר תחת פירוט מושלם של כל שלשלת היוחסין מדור לדור, מסתפקים אלו בציון כללי - המייחס את המשפחה כ"צאצא" וכ"נצר" לרב פלוני ואלמוני.

הבהרנו היטיב מדוע לא ניתן להתייחס אל רישומים אלו כמגילה מהימנה, כי אם כ"מראי מקומות" בלבד, וכ"הערות וצינונים" להמשך עבודתם של חוקרי יחוס המשפחה. זו בלבד, ולא יותר מכך. [וכפי שרמזנו שם על אילנות יוחסין מסוג זה, שהם בבחינת "כתב יוחסין" ה"מדלג על ההרים" - אלו ההורים...].

* * *

ועתה הפעם, "עת להעלות" כאן מכתב שערכנו בס"ד לאחד השואלים הנכבדים מבין הקוראים היקרים הי"ו. ברשותו, נפרוש את אגרת המענה גם בפניכם, ובהרחבה מעט, כאשר דרכה נלמד בע"ה מה נקרא "מקור" לגבי חקר היוחסין, ומאי משמע "מקור" שניתן להתייחס אליה אכן כ"מקור".

את הדברים נלמד כמעקב אחר המקורות בשושלת יחוסו של הגאון הקדוש "המוכיח הגדול" רבי יצחק מדרוהוביטש זי"ע - אודותיו דן השואל בפנייתו למדורינו, והוא אביו של המגיד הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע. בראש המכתב, התייחסנו גם לשאלתו בשרשי יחוס משפחת המגיד הגדול - הרה"ק רבי דוב בער ממעזריטש זי"ע.

מטבע הדברים, נערכה כאן מחדש תשובתנו אל השואל ובהרחבת יתר, ובשילוב פניני חקר מרתקים מעולם היוחסין, וזה החלי בעהשי"ת.

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

פרק ראשון רבי יצחק מדרוהוביטש ואבותיו

א

"שואל כענין"

את תולדותיהם של **רבי יצחק מדרוהוביטש** ובנו **רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב** כבר העלינו בפרקי "ויתילדו" קודמים, ואין מן הצורך לשוב ולשנות פרקים אלו. כאן נסתפק בשילוב אי אלו פרטי ביוגרפיה מרכזיים ממש הנחוצים לידיעתנו, על מנת להבין את המהלכים שבמאמר דן, ולאחר מכן נדון בחלק בירור היוחסין בלבד. **רבי יצחק** היה מבני היכלא קדישא של **מרן הבעש"ט זי"ע**. נולד בשנת תנ"ה, ונפטר ביום ז' בניסן שנת תק"י, או - ע"פ מקורות נוספים: תק"ד, תקי"ב. מנו"כ בהארחוב.

* * *

להלן, סדר היוחסין של **רבי יצחק מדרוהוביטש** כפי שעלה במצודת השואל, ו"על כולם" העלה מקורות קדומים, אשר פרטיהם בא יבואו ברינה בהמשך בע"ה. והנה, נפשו בשאלתו, מדוע התעלמנו לחלוטין מחלק מהם במאמרי "ויתילדו" בפרקי היוחסין למשפחות אלו, ולא עוד, אלא שעל החלק האחר העמדנו סימני תהיות וספיקות בדבר אמיתותן, ועל "יתר הפליטה" קבעתם נחרצות ש"אילנות (יוחסין) מורכבים" המה.

* * *

לאחר שנפרוש בפניכם - קוראים יקרים - את שושלת היוחסין בשילוב המקורות לכל החוליות המשפחתיות דלהלן, ניתן יהיה לכאורה לסיים ולסגור את המאמר, כאשר יהיה בידינו לכאורה מקורות מצויינים, אלא שבפרקים הבאים אחריו ניווכח שאין הדברים פשוטים כל כך כפי שהם נראים לנו.

ב

אבות ובנים מדור לדור

הנה, זהו סדר היוחסין כפי שמצאנו במקורות:

א. **רבי יצחק מדרוהוביטש** - "המוכיח הגדול", [אביו של **רבי יחיאל מיכל** - ה"מגיד" מזלאטשוב זי"ע].

ב. בן **רבי יוסף ספראוודיליווער** - אב"ד דק"ק פיסטין. [שער "דעת תורה" למהרש"ם מברעזאן].

ג. בן **רבי משה** - הקדוש הי"ד - אב"ד דק"ק זואריש [סוויז']. [שער "דעת תורה" למהרש"ם מברעזאן].

ד. בן **רבי מאיר**. ולמעלה בקודש. ["משפחות עתיקות בישראל"].

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

ג

משפחת חיות / המשך שושלת היוחסין

ר' יצחק מדראהביטש הנ"ל, מבני בניו של:

א. רבי מנחם מאניש חיות - אב"ד דק"ק ווילנא. ["מספד תמרורים", רבי זאב זינגר מקאלמייא].

ב. בן רבי יצחק חיות - אב"ד דק"ק פראג - ומח"ס "פני יצחק" ו"אפי רברבי". [שער "דעת תורה" למהרש"ם מברעזאן].

ג. בן רבי אברהם [חותנו של המהר"ל מפראג בזיווגו הראשון]. [הקדמת "פני יצחק"].

ד. "מגזע חסידי פרובינצא". [הקדמת "פני יצחק"].

ה. מצאצאי רש"י הקדוש זי"ע. ולמעלה בקודש. [ספרי יוחסין].

ד

משפחת הש"ך / המשך שושלת היוחסין

ר' יצחק מדראהביטש הנ"ל, מצאצאיו של:

א. רבי שבתי הכהן מהעלישוי - הש"ך זי"ע. ["מספד תמרורים", רבי זאב זינגר מקאלמייא].

ב. בן רבי מאיר הכהן. ולמעלה בקודש. [ספרי יוחסין].

ה

משפחת המהרש"ל / המשך שושלת היוחסין

ר' יצחק מדראהביטש הנ"ל, מצאצאיו של:

א. רבי שלמה לוריא מלובלין - המהרש"ל זי"ע. ["מקור חיים" - רבי אלתר שפירא מוויקנא].

ב. בן רבי יחיאל לוריא. ולמעלה בקודש. [ספרי יוחסין].

ו

משפחת המהר"ם פאפיר'ש / המשך שושלת היוחסין

אשת ר' יצחק מדראהביטש הנ"ל, נכדת

א. רבי מאיר הכהן פאפיר'ש - המהר"ם פאפיר'ש - בעל ה"אור צדיקים". ["משפחות עתיקות בישראל"].

ב. בן רבי יהודה לייב הכהן. ולמעלה בקודש. [שם].

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

ז

"במספר הדורות לפניו" / ראשי המשפחה

אבותיו של ר' יצחק מדרהאביטש הני"ל:

- א. עשרה דורות לפניו - כולם בעלי רוח הקודש. [המהרש"ם מברעזאן, בשם השרף מסטרעליסק, בהסכמה ל"מים רבים"].
- ב. ס"ב דורות לפניו - כולם בעלי רוח הקודש. ["צדקת אליהו", בשם רבי מרדכי הראשון מזוועהיל].
- ג. ע"ב דורות לפניו - כולם בעלי רוח הקודש. ["מים רבים", בשם רבי יחיאל מיכל מזוועהיל, בשם "איש נכבד", בשם רבי יוסף מיאמפאלי].
- ד. י"ג דורות לפניו - כולם נוטרי הברית. ["כתבי רבי משה מידנר", בשם ה"בעל שם טוב"].
- ה. י"ח דורות לפניו - כולם נוטרי הברית. ["כתבי רבי משה מידנר", בשם רבי משה מקוברין].
- ו. ס"ב דורות לפניו - כולם נוטרי הברית. ["צדקת אליהו", בשם רבי שלמה מזוועהיל].
- ז. עשרה דורות לפניו - שימשו ברבנות זה אחר זה. ["כתבי רבי משה מידנר", בשם ה"בעל שם טוב"].

פרק שני

יחוסו של המגיד ממעזריטש / בעקבות מעקב אחר המקורות

א

מקור "נאמן" - היכי דמי?

שואל יקר. עלינו להקדים יסוד חשוב, ומן הסתם דעתך כדעתנו בדבר זה. והוא, שכאשר בן דורינו - דורו של שנת תשע"ד - חושף ומגלה לפתע פתאום שושלת יוחסין חדשה לראש משפחה שחי לפני כמאתיים שנה, חובה עליו להביא מקור לחידושו הגדול, וכל עוד ש"את מקורו לא הראה", איננו רשאים להתייחס לדבריו אף לא כהסתברות או כהשערה בעלמא.

ולדוגמא. אם יבוא בן זמנינו ויחדש לנו שאמו של **מרן הבעש"ט זי"ע** היתה בתו של **מרן האר"י הקדוש זי"ע**, לא נתייחס ברצינות לדבריו כמובן טרם הסביר לנו את מקורותיו. ומדוע? שהרי הוא עצמו לא הכיר כמובן את הבעש"ט ובני דורו, וכן לא הכיר את הדור שלאחריו, ומנין לו לדעת מי היו אבותיו של הבעש"ט.

אימתי נתייחס לדבריו? כאשר יוכיח לנו שהדברים נכתבו על ידי מי שחי סמוך לדור הבעש"ט והכיר מקרוב את המשפחה להסתעפויותיה, או כאשר הדברים נכתבו על ידי הבעש"ט עצמו או על ידי בנו או צאצאיו הקרובים וסמוכים לדורו, או כאשר הדברים נכתבו בעדות מפורטת איש מפי איש עד הבעש"ט עצמו, ודומיהם.

***

וכיצד נתייחס לדברי המחדש הני"ל, באופן שהוא לא השמיע באזנו את חידושו, אלא העלה

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

אותו על הכתב באחד מחיבוריו? האם במקרה שכזה עלינו להתייחס מעתה לדבריו כ"מקור" כתוב?

וודאי שלא. אחת הוא לנו אם הדברים נאמרו בפיו או נכתבו על ידו בספר, וכל זמן שאין לו "מקור" לדבריו, איננו יכול לשמש הוא עצמו כ"מקור".

* * *

ומה יהיה דינו של בן דורו של שנת תש"כ, יהודי שחי **כחמישים שנה לפנינו**, המחדש לנו אודות מי שחי **בשנת תק"ע-תק"כ** - כמאה וחמישים או מאתיים שנה לפניו? והאם ישתנה דינו של בן דורו של שנת תר"ע, יהודי שחי **כמאה שנה לפנינו**, המחדש לנו אודות מי שחי **בשנת תק"ל** - כמאה וארבעים שנה לפניו? ומה יהיה הדין כאשר אותו יהודי בן **שנת תר"ע** העלה את חידושו הנזכר על הכתב בספר? האם אז כבר "מותר" יהיה לנו לפתע להתייחס לדבריו כ"מקור" בכתובים?

* * *

אם כן איפוא, מדוע לדעתך - שואל יקר - עלינו להתייחס כ"מקור" נאמן לכל דבר שמצאנו אותו "כתוב" בשנות הת"ר-ת"ש, כאשר העדות ניתנת לנו שם על מי שחי כמאה וחמישים או מאתיים שנה לפנינו?

ב

שיבושים במקורות "מהימנים" - כיצד?!

וכאן, נדלג על הסדר במכתבך, ונפנה ברשותך - שואל יקר - לשאלתך בשלהי מכתבך, מאחר שדבר זה ישמש לנו כ"שיעור לדוגמא" אודות שיבושים שנופלים בהענקות ממקורות מאוחרים.

* * *

שאל השואל: יאמר נא מר מדוע הנכם מפקפקים ביחסו של המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע לרבינו הקדוש מחבר המשנה - כפי שמצאנו ביריעות "ויתילדו"?

הרי יחוס זה מקורו טהור בספר "מים רבים" - שנכתב על ידי הגאון רבי נתן נטע הכהן דונר אב"ד דק"ק קאלביעל מחבר ספר "בעל שם טוב" על התורה - בשם הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע, כפי שקיבל המחבר הנ"ל על כך את עדותו של הרה"ק רבי מרדכי (הראשון) מזוועהיל זי"ע?

ולא עוד, אלא שהדבר נתקבל בין כל צאצאי המגיד, וכפי שנעתק משם ואילך לכתבי היוחסין המובהקים, כ"שמע שלמה - קרלין" ו"כרם ישראל - רוזין" ועוד רבים וטובים. אם כי אכן יש לתמוה מעט, מדוע הגיעה אל בית רוזין עדות שושלת יוחסין גדולה זו רק ע"י מקור חיצוני, ולא על ידי מסורת משפחתית אישית מאב לבן עד המגיד ממעזריטש זי"ע - ראש משפחתם הישיר?

* * *

ובכן. נפלאה שאלתך, אלא שמכאן מפתח התשובה לדברינו, כאשר נעיין שנינו יחדיו בספר "מים רבים", [שנדפס על ידי מרן ה"שפתי צדיק מפילץ זי"ע - בהוצאות רבי פינחס מנחם

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

יוסטמאן שליט"א מגור קאלווריע - כנכתב בשער הספר], וניווכח מתוך הדברים עצמם שהעדות
נמסרה בלשון משובשת...

ג

עדותו של הרב הקדוש מברדיטשוב זי"ע

וזה לשון מגילת היוחסין "מים רבים", שם:
"אשת הה"ק ר' יחיאל מיכל מזיווהעלי הרבנית הצ' מ' דבורה תנצב"ה,
בת הה"ק ר' ישראל חיים מלאדמיר,
בן רבינו הצדיק הקדוש והטהור איש אלקים רבינו ר' אברהם המלאך,
בן רבינו הגדול איש אלקים הק' והטהור רבן של ישראל ר' דוב בער המגיד הגדול
ממעזריטש מנ"כ באניפאלא,
בהה"ק ר' אברהם,
מגזע היחס של רבינו הקדוש מחבר המשנה".

* * *

בהערות "יד נתן" מציין המחבר את מקורותיו:
"כן מבואר במכתב מנכדו הרה"ק ר' מרדכי מזיווהעל. וכותב שם בזה"ל, אביו של רבינו
המגיד הגדול ממעזריטש הי' שמו ר' אברהם, (וכן מבואר בחתימתו במכתב אשר בסוף ספר אור
תורה מרבינו הקדוש. [הוספת המעתיק]), והעיד עליו הרה"ק רבינו בעל קדושת לוי זצללה"ה
שהי' מכיר אותו, ושהי' בעל רוח הקודש, והוא מזרע היחס של רבינו הקדוש מחבר המשנה".
ע"כ.

ד

מי כתב את המכתב?

ועתה, איזי, תא ואחוי לך "שיבושא רבא" - מגופא דאיגרתא דא, כאשר מגוף המכתב עצמו
נמצינו למדים כיצד נשתבשו להם שם הדברים על ידי המעתיק. הא כיצד?
ראשית. מקור הדברים, על פי האמור כאן, הוא במכתבו של רבי מרדכי מזוועהיל. האם זה
נכון? לא!

המחבר עצמו מעיד על מקור המכתב פעמים רבות בספרו "מים רבים", ולדוגמא - אחד
מצוטטיו בספרו - בזה הלשון: "העתקה ממכתב שהשגתי מכבוד מחותני הה"ק ר' משה
שליט"א מזעלעחאו בשם כבוד דודו - אחי אביו הה"ק ר' יצחק שלמה זצללה"ה - הה"ק ר'
מרדכי שליט"א מזיווהעל".

דהיינו, שהמחבר קיבל את המכתב ממחותנו, ה"ה, הרה"ק רבי משה אליקים בריעה
מזעליחוב, שהיה בנו של הרה"ק רבי יצחק שלמה מזעליחוב. [נולד ביום י' באייר שנת תקצ"ב,
ונפטר ביום כ"ג בתשרי שנת תרס"ב. חותנו הוא הרה"ק רבי יהושע אשר מפריסוב לבית
פרשיסחא זי"ע].

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

אביו של ר' משה, היה אחיו של הרה"ק **רבי מרדכי מזוועהיל**, [שהיה אביו של הרה"ק המפורסם **רבי שלמה מזוועהיל-ירושלים** זי"ע]. אלא שבמכתב, מוסר הכותב עדויות שונות גם **מפי דודו ר' מרדכי הנ"ל - "מפיו ולא מפי כתבו"**.

* * *

ולסיכום, התיקון הראשון המתבקש. המשפט: "כן מבואר במכתב מנכדו הרה"ק ר' מרדכי מזוועהיל", אינו מדויק, וכך צריך לומר: "כן מבואר במכתב מנכדו הרה"ק ר' **משה מזעליחוב**, בשם נכדו הרה"ק ר' מרדכי מזוועהיל".

[ויודגש. חשוב לזכור תיקון זה, מאחר שבספרי ליקוטים רבים מצטטים דברים ממגילת יוחסין "מים רבים", כאשר לכך מוסיפים ומדגישים: "ממכתבו של ר' מרדכי מזוועהיל". ולא היא. ר' מרדכי לא כתב מעולם מכתב למחבר. בן אחיו - ר' משה הנ"ל - הוא הוא כותב המכתב, ורק דברים אחדים מתוכו נכתבו שם במכתב משמו של דודו ר' מרדכי, ובוודאי שלא כל המובא שם במכתב הוא מר' מרדכי].

ה

"עדות שבטלה מקצתה", האם "בטלה כולה"?

עתה, נבדוק את עצם עדותו של הרה"ק **רבי לוי יצחק מברדיטשוב** זי"ע, על אודות היכרותו עם **רבי אברהם אביו של המגיד ממעזריטש**.

האם עדות שכזו נמסרה אכן על ידו? וודאי שלא!

וזאת - מנין לנו?

שכן, הרב הקדוש מברדיטשוב לא היה יכול להכיר בימי חייו כלל את רבי אברהם זה, שנפטר לפני לידתו...

שהרי, ה"קדושת לוי" היה בן גילו של הרה"ק **רבי אברהם המלאך בנו של המגיד** זי"ע, ושניהם ילידי שנת ת"ק. ומאחר שהמלאך נקרא בשמו "אברהם" כשם אבי אביו, הרי שהסבא רבי אברהם כבר נסתלק למרומים בשעה זו, ובוודאי לא קרא המגיד את שם בנו הנולד לו כשם אביו - בחיי חיותו של האב.

* * *

והן אמת, שעצם העדות הנ"ל תמוהה במקצת, אם כי אין בה קושיא של ממש. שכן, מה ענין ידיעת והכרת שלשלת היוחסין דור אחר דור - דרך עשרות שמותיהם של דורי דורות של ראשונים ואחרונים וגאונים ורבנן סבוראי ואמוראים ותנאים עד רבי יהודה הנשיא - על ידי זה שהוא הכיר את רבי אברהם אבי המגיד?

* * *

ופשוט הדבר, שקושיא עצומה זו הראשונה כשלעצמה, דיה למחוק כליל את כל העדות הלזו - שאינה עומדת כלל במבחן השנים - מתחילתה ועד סופה, ולא להתייחס אל המכתב כלל כמקור מהימן. אלא שאנו לא נוכל לקבוע כל כך מהר על מכתבו של רב וגדול בישראל כמזויף.

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

ו

בין רבי אברהם הנכד לרבי אברהם הסבא

למעשה. האם **רבי מרדכי מזועהיל** הוא זה שסילף בעדותו ח"ו? לא ולא.
מסתבר, שגם אם נניח שכל הציטוטים שבמכתב הנ"ל נכתבו אמנם כמעט במדויק, אם כי
יתכנו שינויי לשון קלים, למרות זאת, אם נבדוק מחדש על מי בדיוק נכתבו דברים אלו, נגיע לגילוי
מדהים של צורת שיבוש מפליא.

* * *

ובכן. במכתב, מספר הכותב - ה"ה **רבי משה מזעליחוב** שהיה בן אחיו של **רבי מרדכי
מזועהיל** - על אבותיו וזקניו. וכאן, הוא מספר על יחוסו של זקינו **רבי ישראל חיים מלאדמיר**,
שהיה בנו של **רבי אברהם המלאך**, שהיה בנו של **המגיד ממעזריטש זי"ע**.
וכמה "חבל על דאבדין, ולא משתכחין" עותק מלא מהמכתב הנ"ל, אולם קרוב לוודאי
שאילו היינו מעיינים במכתב במלואו, היינו מוצאים שם את הדברים הנזכרים - כמעט מילה
במילה כמו שנעתק בספר "מים רבים" הנ"ל - בהקשרים שונים לגמרי...

* * *

שימו לב כיצד מסתבר יותר שהדברים נאמרו ונכתבו:
"**אביו** - [של זקינו ר' ישראל חיים מלאדמיר הנ"ל] - **הי' שמו ר' אברהם**", [ה"ה **רבי
אברהם המלאך** הנ"ל].
"**והעיד עליו** - [על **רבי אברהם המלאך** הנ"ל] - **הרה"ק רבינו בעל קדושת לוי זצללה"ה**,
שהי' מכיר אותו [דהיינו, את **רבי אברהם המלאך** הנ"ל] - שהיה אכן בן גילו של הרה"ק
מברדיטשוב הנ"ל, ושהי' [היינו, **רבי אברהם המלאך** הנ"ל] **בעל רוח הקודש**".
"**והוא** - [זקינו ר' ישראל חיים מלאדמיר הנ"ל] - **מזרע היחס של רבינו הקדוש מחבר
פירוש המשנה**", הלא הוא הרה"ק **רבי משולם פייבוש הלוי הורוויץ מקרעמניץ זי"ע** - מחבר
ספר "משנת חכמים" על ששה סדרי משנה, שהיה אכן אבי אמו של ר' ישראל חיים מלאדמיר
הנ"ל...

* * *

למרות שאין בידינו להוכיח שאכן כך הם פני הדברים, אולם עלינו לזכור שאם לא נקבל את
האפשרות ההגיונית והמסתברת שהעלינו כאן, הרי שעל כרחינו ניאלץ למחוק כליל את המקור
הלזה ולא להתייחס אף לא למילה אחת ממנו כאמיתית, שכן קושיית "מבחן השנים" העצומה
עומדת לה לרועץ לעדות זו...

ז

משפחת המגיד ממעזריטש מזרע המלוכה

בשולי הדברים, נרשום לפניך - שואל יקר - את שפירסמנו ב"מכתבים למערכת" במלאת
שמונים שנה לאדמו"ר **רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע**, שהשיג את הצורך בעריכת **ספרי יוחסין**,
ומדברי קדשו למדנו שיש לקנאות באותם המשפחות אשר מצויה בידם **ספר היוחסין שלהם**,

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

ובין הדברים הוא מתייחס שם ליחוס המשפחה עד **דוד המלך** ע"ה, תוך שהוא מתעלם ואינו מזכיר כלל את מסורת היחוס עד **רבי יהודה הנשיא**. וכך כתבנו שם:

* * *

ביום שבת קודש, י"ג בכסלו תשע"ד, מלאו שמונים שנה לפטירתו של האדמו"ר המפורסם **רבי ישראל מטשורטקוב** זי"ע, שנפטר בשנת השמונים לימי חייו בעיר ווינה, ביום י"ג בכסלו שנת תרצ"ד. הרבי היה בנו של הצדיק הנשגב פועל הישועות הרה"ק **רבי דוד משה** זי"ע, שהיה בנו של **הסבא קדישא - קדוש ישראל מרוזין** זי"ע, וחתנו של דודו האדמו"ר **רבי אברהם יעקב מסדיגורה** זי"ע.

האדמו"ר **רבי ישראל מטשורטקוב** הנהיג עדה גדולה בת אלפי חסידים, וביניהם עשרות רבנים וגדולי ישראל, (מהנדעים שבהם, הוא הגאון **רבי מאיר שפירא מלובלין**). היה ממייסדי ונשיאי "אגודת ישראל". בפרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לווינה, והיה בה לדמות מרכזית של היהדות התורנית, והתפרסם במיוחד כבהיר מחשבה וביטוי.

בימים אלו אשר בהם עולים מחדש הדיבורים אודות ההכרח והחשיבות ברישום ספרי יוחסין, מן הראוי לצטט את אחת משיחותיו הייחודיות שבו הוא משגיב את ענין ידיעת היחוס, והוא מתאונן על כך שהיחוס במשפחתו עדיין לא נאסף ונכלל כספר. דבריו תועדו במכתב שנשלח אל הגה"ח **רבי ראובן ז"ק רב באוסטילה**, כהסכמה לספרו "כרם ישראל", ונכתב בפקודת הקודש ע"י הגבאי ר' יוסף שטערנינבערג.

"שלום רב לאוהבי תורתך, כבוד ידיד נפשי יקירי הרב המאוה"ג חריף ובקי חו"נ החסיד המרומם ומפורסם בקהל חסידים לשבח ולתהלה, כש"ת מו"ה **ראובן ז"ק נ"י רב באוסטילה** יצ"ו. אחדשה"ט באהבה. מכתבו שכבר הובא מחברתו הספר "כרם ישראל" לבית הדפוס קבלתי, וקראתיו לפני כ"ק אדמו"ר צי"ע שליט"א, ואמר בזה הלשון:

פעולתו הטוב מאד רצוי וחשוב בעיני והנני אומר לו יישר חילו, כי תמיד קנא קנאתי בראותי כמה משפחות מיוחסות שבישראל נמצא אצלם ספר היחוס שלהם, ומשפחתנו הקדושה, אשר שלשלת יחוסה מגיע עד דוד המלך ע"ה לא נמצא עד כה אחד שייגע את עצמו להעלות על ספר הזכרון מאבותינו הקדושים צדיקי עולם נ"ע זי"ע ועכ"י. עכ"ל"ק. זכותו יגן עלינו.

פרק שלישי

'אמת המים' ב'דילוג' על 'הרי' 'סוואריז' ו'פיסטיין' ו'דראהביטש'...

א

מקור ראשון: המהרש"ם מברעזאן - משמו של עלום שם

עתה, ניתנה ראש ונשובה אליך - שואל יקר - לעיקר בקשתך, להבינו דבר מדוע איננו סומכים על "אמת המים" - אלו ה"מקורות" - העוברות מתחת ל"אילן היוחסין" של **רבי יצחק מדרוהוביטש** ואבותיו הקדושים - גדולי ורבני **פיסטיין וסוואריז**, וכפי שאכן רשמנו לעיל מקור כלל חוליה וחוליה משושלת היוחסין שלפנינו?

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

* * *

נפתח במעקב אחר המקור הראשון, המקור המקשר את משפחת רבי יצחק מזראהביטש למשפחת "חיות", עד לראש המשפחה - הגאון רבי יצחק חיות בעל ה"אפי רברבי". את המקור לכך מצאנו בספר "מים רבים" הנזכר. שם נדפס בראש הספר - בין ה"הסכמות", המכתב דלהלן:

* * *

"מכתב והסכמה מכבוד מחותני הה"ג הגדול המובהק הבקי העצום בש"ס ופוסקים נ"י ע"ה פ"ה מאור הגולה שלשלת היוחסין בנש"ק כקש"ת מו"ה ר' שלום מרדכי הכהן שליט"א אבד"ק בערזאן בעל המח"ס משפט שלום על חו"מ וספר דעת תורה על יו"ד.
ב"ה ה' וירא תרנ"ז ברעזאן
שלום וישע רב לכבוד מחותני הרב הגדול החו"ב מו"ה נתן נטע הכהן נ"י אבד"ק קאלביעל.

"ובדבר אשר הודיעני כי הנהו מוכן להוציא לאור עולם ליקוטי תורה מדודי-זקני הה"ק והטהור מנורה הטהורה צדיק יסוד עולם רבינו ר' יחיאל מיכל זצ"ל מגיד דק"ק יאמפלא וזלאטשוב, יגל לבי ותעלוזנה כליותי, ורבים יאותו לאורו, כי מי לא ידע גודל קדושתו, ועל מי לא נגה אורו, והרה"ק צי"ע ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל העיד עליו שהי' דור עשירי בעלי רוח הקודש, וכי אביו - הוא אא"ז הה"ק אור עולם ר' איציקל מגיד דק"ק הארחוב ודראהביטש זצ"ל - תיקן אלף גלגולים טרם שהביא נשמת בנו הקדוש הנזכר לעולם הזה.
והנה, כעת נדפס בלבוב - בשנת תרנ"ו - ספר, ושמו 'תפארת צבי זאב', ושם נדפסו דברים רבים מה שאמר הה"ק ר' צבי זאב - הנקרא בפי כל: ר' וועלוויל מזבאריז זצ"ל, בשם עצמו, ובשם אביו הנ"ל. יוכל כת"ר לקנותו, ולספח הדברים לתוך הליקוטים.
והנה, שמעתי כי אא"ז הקדוש ר' איציקל הנ"ל היה מנכדי הגאון הגדול בעהמח"ס אפי רברבי.

"ואם אמרתי אספרה כמו, מעשים נוראים ששמעתי מקדושי עליונים הנ"ל ומאבותיהם, תקצר היריעה מהכיל, אבל עליהם נאמר: 'גדול מרבן שמם'. ומי יתן, שיגמור הש"י בעדו להקריבו על מזבח הדפוס בקרב הימים, ויהל אורו על פני תבל ומלואה, לזכות את הרבים.
וובאתי עה"ח יום ו' עש"ק לסדר 'וירא' ט"ז מרחשון תרנ"ז ברעזאן. הק' שלום מרדכי הכהן אבד"ק הנ"ל בעהמח"ס משפט שלום ודעת תורה וגילוי דעת".

ב

שלשה מקורות שהם אחת

ואכן, שלשה מקורות עמדו לו לנגד עיניו של מחבר הספר "מים רבים", הגאון רבי נתן נטע הכהן מקאלביעל, כאשר צירף את משפחת "חיות" לאבותיו של רבי יצחק מזרהוביטש, דבר שלא היה ידוע עד אז במשפחה כלל, ואף במכתבו של רבי משה מזעליחוב - בן אחיו של רבי מרדכי מזוועהיל - שבו העלה עבור המחבר את מסורות המשפחה, לא מוזכר עדיין יחוס זה ולא

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

כל קישור אחר למשפחת "חיות".

* * *

ואלו הם:

א. הדברים נתפרסמו לראשונה בדפוס בשער הספר "דעת תורה" של הגאון המהרש"ם מברעזאן שנדפס בשנת תרנ"א. כלומר, שמדובר בחידוש משפחתי שנודע לראשונה רק כמאה וארבעים שנה לאחר פטירתו של רבי יצחק מדראהביטש. כאמור לעיל, חידוש יוחסין שמתגלה במרחק שנים שכזה מחייב מקור ברור, וגם אם הדברים נכתבו בספר...
ב. משם, נעתק היחוס כלשונו ממש כעבור חמש שנים מאז פרסומו לראשונה - בשנת תרנ"ו, בשער הספר "עצי בשמים", על ידי המו"ל - נכדו של המחבר ה"ה הגה"ק רבי ישעי' מושקאט - אב"ד דק"ק פראגה, שהיה חתנו של הרה"ק רבי יצחק מראדוויל הנ"ל.
ג. ומשם, נעתקו הדברים למגילת היוחסין שנערכה לכבודו של כ"ק מרן אדמו"ר רבי ישראל מסדיגורה בן רבי אברהם יעקב מסדיגורה בן הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע. [נולד ביום כ' בשבט שנת תרי"ב, ונפטר ביום י"ג בתשרי שנת תרס"ז]. ר' ישראל היה חתנו של רבי יצחק מבוהוש בן רבי שלום יוסף מסדיגורה בן רבי ישראל מרוזין הנ"ל. בזיווגו השני היה ר' ישראל חתן דודו רבי שלום יוסף הנ"ל. חותנו השני, שהיה גם אבי חותנו הראשון, ה"ה רבי שלום יוסף הנ"ל, [נולד ביום י"ד בתשרי תקע"ג, ונפטר ביום י"א באלול שנת תרי"א], היה חתנו של רבי דן מראדוויל, בן רבי יצחק מראדוויל, שהיה בנו של המגיד מזלאטשוב, בנו של רבי יצחק מדראהביטש.

* * *

הנה כי כן, על פי שלשה מקורות אלו, שבעצם אינם אלא מקור אחד בלבד - ה"ה המהרש"ם מברעזאן - וכנ"ל, הכניס הגאון מקאלביעל את היחוס הלזה לספרו "מים רבים", וכמו שציין את המקורות הללו בהערותיו למגילתו.
מספר זה - "מים רבים" - נעתק היחוס הלזה כעבור שנים, למגילת היוחסין שבשלהי הספר "שמע שלמה", וכמו שציין המחבר בהערותיו "ישרש יעקב", ומשם נפוצו הדברים לכל ספרי היוחסין עד לדורותינו אנו.
ולא עוד, אלא שהגדילו לעשות, וקבעו שהשושלת נמשכת בשדירה ישירה מאב לבן - "בן אחר בן" ממש. ומאחר שאנו יודעים שרבי יצחק חיות מפראג בעל ה"אפי רברבי" הוא ראש משפחת הרבנים הקדושים מזלאטשוב ומדראהביטש, אמור מעתה, שכל מה שנאמר על מספר הדורות שלפניהם, שהיו "נוטרי הברית" וש"שימשו ברוח הקודש" וש"לא פסקה הרבנות מהם", הכל נרשם מעתה גם על ראש משפחת "חיות" הנ"ל, שהרי הוא הוא ראש המשפחה...
ואכן, מאז ואילך רושמים כותבי היוחסין כדברים האלה ממש גם על ה"אפי רברבי"...

ג

"שמעתי" - מאי משמע?

אלא שכעבור שש שנים מאז פרסום היחוס לראשונה על ידי המהרש"ם, לאחר שכתב זאת

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

פעם אחת ויחידה בשער ספרו "דעת תורה", ולאחר שנעתקו הדברים משם לשער ה"עצי בשמים", [וטרם שחזר על כך בשנת תרס"ד במכתבו לבן בנו שנדפס בראש ספרו "תכלת מרדכי"], גילה לנו לפתע המהרש"ם עצמו במכתב שנדפס בראש הספר "מים רבים" שנכתב על ידו בשנת תרנ"ז, שבעצם אין בידו כל מסורת משפחתית ליחוס זה.

ואדרבא, נראים הדברים שהוא יודע בבירור ששמועה זו בלתי ידועה היא, והוא מוסר את הדברים לראשונה למחבר הספר הנ"ל - הרב מקאליבעל, כחידוש וכמידע לבדיקה, וכמבקש מנו לגלות מוצא ומקור הדברים.

במכתבו, כותב המהרש"ם במפורש שהשמועה בדבר יחוס אבותיו עד לבעל ה"אפי רברבי", נמסר לו על רבי יצחק מדראהביטש, ולא על אחד מאבות אבותיו של רבי יצחק. את מקורו הוא כותב בעצמו: "והנה שמעתי כי אא"ז הקדוש ר' איציקל הנ"ל היה מנכדי הגאון הגדול בעהמח"ס אפי רברבי".

* * *

היה זה כאשר נודע לו למהרש"ם מפיו של הגאון רבי נתן נטע הכהן מקאליבעל הנ"ל שהוא עומד להדפיס ספר לתולדותיו ותורותיו של רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב, או אז שלח אליו המהרש"ם הסכמה נלהבת, וצירף למכתב כמה וכמה פרטים מתולדותיו ותורותיו, ואי אלו עובדות הקשורות למשפחתו.

לאחר שהוא מתייחס במכתבו לתולדותיו ולגדולתו של רבי יצחק מדראהביטש, הוא מוסיף בשולי הדברים את הפרט הנ"ל לגבי יחוסו.

והנה, כל היודע ומכיר בלשונו של המהרש"ם, ייווכח מעצמו שהמהרש"ם מבקש כאן להסתייע ברב מקאליבעל לבדוק את מהימנותה של שמועה זו, ומשום כך דייק גם במסירת מקורה: "שמעתי".

מסגנון דבריו, ניכר הדבר שהוא מביא את הפרט הזה בהסתייגות מעט. לא: "שמעתי מאיש נאמן", או: "מסורת מאבותי", או "שמעתי מבני משפחתינו", וכדומה, כנהוג לכתוב. כי אם: "שמעתי". ותו לא. כמבקש לומר: כך שמעתי, והאחריות על המשמיע בלבד.

ד

תרי רבי יצחק מדראהביטש איכא בשוקא

ברם, איש לא טרח לבדוק את טיבם של דברי המשמיע ונכונותם, והדברים נעתקו מכאן ואילך בכל מגילות היוחסין, למרות שאין לנו כאן כלל ידיעה ברורה על מוצאם של משפחת "אבות" בית "זלאטשוב" ממשפחת "חיות". אלא שמסתבר שעלה בידינו לאתר ולמצוא את ה"משמיע" את היחוס הנ"ל. את המקור גילינו במגילת יוחסין שנכתב כעבור ארבע עשרה שנה בלבד מאז פירסומו של מכתבו של המהרש"ם.

* * *

בשנת תרע"א, נדפס בלבוב ספר "מספד תמרורים", ובסופו: "סדר היוחסין". הספר חובר על ידי אדמו"ר רבי זאב זינגר מקאלמייא. על פי מגילת היוחסין הנ"ל, היה ר' זאב בנו של רבי דוד

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

צבי זינגר מבשקביץ, חתן רבי לוי יצחק דערבארעמדיגער מריציף, בן רבי אלימלך דערבארעמדיגער, בן רבי שמעלקא דערבארעמדיגער מבארדיטשוב, בן רבי ישראל דערבארעמדיגער מפיקוב-בארדיטשוב, חתן רבי עקיבא ממיקוליב, חתן רבי יצחק מראדוויל, בן רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב, בן רבי יצחק מדראהביטש.

שם כותב המחבר, שראש המשפחה היה: הגאון רבי מנחם מאניש חיות - אב"ד דק"ק ווילנא, שהיה בנו של בעל ה"אפי רברבי" - הגאון רבי יצחק חיות הנ"ל. עוד מוסיף המחבר הנ"ל, שרבי מאניש זה היה "מצאצאיו של הש"ך".

* * *

מניין ידע המחבר לשבץ את שמו של רבי מנחם מאניש חיות מווילנא בשושלת המשפחה? - ובכן, מסתבר שכאן עלינו על פתרון תעלומת המקור לעצם הקישור המוטעה של משפחת רבי יצחק מדראהביטש למשפחת "חיות" הקדומה!

הנה, אחד מבניו של רבי מאניש חיות הנ"ל, היה נקרא בשמו: רבי יעקב חיות, והוא היה אביו של הגאון הקדוש הנודע רבי יצחק מדראהביטש - בעל ה"זרע יצחק", אשר שימש מלפנים כמה שנים כאב"ד דק"ק סקאליא, ולאחר מכן הרביץ תורה במשך חמישים שנה בק"ק דראהביטש, ושם מנו"כ.

רבי יצחק חיות מדראהביטש הלזה, היה אכן בן בנו של הגאון רבי מנחם מאניש חיות מווילנא, ובן נכדו של הגאון רבי יצחק חיות מפראג בעל ה"אפי רברבי"... כלומר. יתכן מאוד שמאן דהו מבני המשפחה סבר שרבי יצחק מדראהביטש הלזה שהיה אביו של המגיד מזלאטשוב, הוא הוא רבי יצחק חיות מדראהביטש בעל ה"זרע יצחק", ועל פי זה השמיע את מה שהשמיע למהרש"ם מברעזאן, שביקש אכן מהרב מקאלביעל למצוא לו מקור נאמן לשמועה זו...

* * *

ומכאן אנו מגיעים לפקפק גם ביחוס המשפחה עד הש"ך, שהרי גם כאן טעה המחבר הנ"ל, ואיחד את ר' מאניש דנן - ה"ה רבי מאניש חיות מווילנא, עם רבי מנחם מאניש אחר שהיה חתנו של הש"ך.

לא נותר לנו בשלב זה אלא להבהיר מדוע פקפקנו ביחוסו של המשפחה לרבינו המהרש"ל. ובכן, יחוס זה נכתב לראשונה על ידי הגאון רבי אלתר שפירא מוויקנא במגילת היוחסין "מקור חיים", ושם הוא מחדש דבר שלא נשמע עד כה, ולפיו היה בעל ה"אפי רברבי" מבני בניו של המהרש"ל...

מדובר בחידוש משפחתי שנודע לראשונה רק כשלוש מאות שנה לאחר פטירתו של בעל ה"אפי רברבי". כבר מלתינו אמורה, שחידוש יוחסין שמתגלה במרחק שנים שכזה, מחייב מקור ברור, וגם אם הדברים נכתבו בספר...

ה

רבי יצחק מדראהביטש והמהר"ם פאפירש

ועתה נבדוק את יחוסו של המגיד הקדוש מזלאטשוב זי"ע כנצר מגזע הרב הקדוש המקובל

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

רבי מאיר הכהן פאפירש - המהר"ם פאפירש זי"ע - בעל ה"אור צדיקים ודרך סעודה", ועורך כתבי האר"י הקדוש זי"ע. [המהר"ם פאפירש נפטר בצעירותו - כבן ל"ח שנה, ביום ב' לחודש אדר שנת תכ"ב, ומנו"כ בירושלים].

* * *

ברוב ספרי היוחסין לא נמסר פירוט שלשלת הדורות שבין המגיד מזלאטשוב ועד המהר"ם הכהן פאפירש. ברם, במקור הראשון שמצאנו בכתובים שבו מתקשר המגיד מזלאטשוב אל המהר"ם פאפירש, מצאנו גם את הפירוט המדויק דור אחר דור, אלא שדווקא מתוך הפירוט עצמו, נמצינו למדים שכל יחוס זה אינו אלא שיבוש גדול.

בספר "שרשרת זהב", מאת הרב שלמה גור אריה, שנדפס בתל אביב בשנת תש"י, עמוד פ"ד, "מגילת היחוס שלנו", כותב המחבר בזה הלשון: "ר' יחיאל מיכל המגיד מזלאטשוב, שהיה בן להמוכיח הגדול רבי יצחק - ר' יצחקיל דראהבטשער זללה"ה, שהי' בן לרבי יוסף ספראוואדליבר זללה"ה, שהי' בן לר' משה זללה"ה מפאריז, שהי' בן למר"ם פאפאריש זללה"ה - הנודע בכל הגולה שבישראל. כל זה נמצא ומובא בספר 'שם הגדולים החדש' להרב המחבר ר' אהרן וואלדאן זללה"ה". עכ"ל.

שימו לב קוראים יקרים לשיבושים שחלו כאן: א. רבי משה - אביו של רבי יוסף - לא היה בן העיר "פאריז", כי אם מרבני העיר "סווייז". ב. משפחת המגיד מזלאטשוב לא היו "כהנים" וגם לא "לויים". כיצד אם כן יכול אביו זקינו להיות בנו של "כהן"? הלא המהר"ם פאפירש היה "כהן". ג. המחבר מציין את הספר "שם הגדולים החדש" כמקור לדבריו. אולם, בכל הספר כולו, מתחילתו ועד סופו, לא נמצא יחוס זה כלל וכלל. מעתה, למרות שלא ברור לנו פשר יחוס זה ומקורו כפי שנכתב כאן ב"שרשרת זהב", אולם דבר ברור הוא לכל מעיין נבון וישר, שהיחוס הלזה כפי שהוא מופיע כאן אינו נכון.

* * *

והנה, כעבור ל"ב שנה מאז פרסום הספר "שרשרת זהב" הנ"ל, ירדה לעולם גירסא חדשה ביחוסו של המגיד מזלאטשוב עד המהר"ם פאפירש. בשנת תשמ"ב, נדפס על ידי הוצאת "חוליות" בתל אביב, ספר חדש בשם: "משפחות עתיקות בישראל", שחובר על ידי מ' יעקב לייב שפירא. שם אנו מוצאים את היחוס הנ"ל בסדר שונה מה"שרשרת זהב", ובחיסור כמה דורות באמצע.

מחבר הספר מייחס את "אמו" של המגיד הקדוש מזלאטשוב זי"ע, ה"ה הרבנית מ' יענטא [או: מרים] ע"ה - אשת הרב הקדוש רבי יצחק מדראהביטש זי"ע, שהיא זו שהיתה מיוצא חלציו של המהר"ם פאפירש זי"ע. פירוט היחוס לא נמצא שם כמובן. לעומת זאת, הותיר המחבר את השם "מאיר" על כנו, והוא ביצע "פלגין דיבורא", כאשר הוא קובע את שם אביו של רבי יצחק מדרוהוביטש מעתה: רבי משה בן רבי מאיר מסווייז'.

* * *

והנה, שנים רבות נעלם מאתנו המקור לגירסא זו, עד שפנה אלינו יהודי יקר בנש"ק החפץ בעילום שמו הטוב, וממנו גילינו את המקור. מתברר, שהוא זה שהעביר את המידע למחבר הספר

נפתלי אהרן וקשטיין מח"ס ויתילדו

רבי ינאי 56/12 רובע ז' אשדוד
טלפון: 08-8679877 פקס: 076-5104905
דוא"ל: 0765104905@bezeqint.net

"משפחות עתיקות בישראל", ולאחר שהעלה בפניו את התמיהות הנ"ל, סיכם היהודי הנ"ל את הדברים כך: **שאם** היה לו **להרב גור אריה** מסורת משפחתית המייחסת את המגיד מזלאטשוב למהר"ם פאפירש, הרי שהיחוס עובר **כנראה** דרך **אמו** - אשת **רבי יצחק מדראהביטש**. ומעתה, ישפוט הקורא בעצמו כיצד עלינו להתייחס ליחוס מחודש זה, שלא נשמע עד כעבור **כמאתיים שנה לאחר פטירתו של רבי יצחק מדראהביטש**. כבר מלתינו אמורה, שחידוש יוחסין שמתגלה במרחק שנים שכזה, מחייב מקור ברור, וגם אם הדברים נכתבו בספר... [וכרעיון הזה שמע היהודי הנ"ל גם מפי **המקובל רבי יוסף וואלטוך** זצ"ל, אשר התייחס אף הוא אל **המגיד מזלאטשוב** זי"ע. אגב. בעבר ביקשנו את פירוט שושלת יחוסו למעלה בקודש, ותשוח"ח **להרב יהושע דרוק** אשר שלח לנו את מה שרשם אביו מפי הרב וואלטוך עצמו. א. אביו - **רבי שמחה בונם וולטוך**. ב. בן **רבי יהושע דב ב"ר מרדכי וולטוך** הי"ד מטארנופול. ג. חתן **רבי יוסף סאס מטארנופול**. ד. בן **רבי שמעון**. ה. בן הרה"ק **רבי יוסף יוסקא מוואלאטשיסק** זי"ע. ו. בן הרה"ק **רבי מרדכי מקרעמניץ** זי"ע. ז. בן **המגיד מזלאטשוב** זי"ע].

* * *

ולסיכום - שואל יקר:

נמצאת למד מכל הנכתב עד כה, שמכל אותם המקורות שצינת במכתבך, לא נותר לנו אלא מקור לשם אביו של **רבי יצחק מדראהביטש** ושם אביו אביו, ה"ה **רבי יוסף ספראוודיליווער מפסיסטין** בנו של הקדוש **רבי משה מזוואריש הי"ד**, [שסיפור הריגתו על קדושת השם לא נמסר לנו, ואילו הצמדת הסיפור המובא בספר "עמוד העבודה" לרבי משה הנ"ל, גם היא אינה אלא "השערת" הרב מקאלביעל בספרו "מים רבים", ואין לכך שום מסורת משפחתית כמו שנכתב בטעות שוב ושוב בין כותבי תולדותיו].